

MinJenV

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Veiligheid en Bestuur

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum

26 april 2024

Ons kenmerk

5372400

nota

TK-brief Online aangejaagde openbare-ordeverstoringen

1. Aanleiding

U hebt toegezegd de Tweede Kamer een beleidsreactie te sturen naar aanleiding van de analyse van de Landsadvocaat van de huidige wettelijke bevoegdheden om online aangejaagde openbare-ordeverstoringen tegen te gaan. Het gaat hier om (dreigende) fysieke verstoringen van de openbare orde, die online beginnen of online worden versterkt. De beleidsreactie is onderdeel van een bredere update over het handelingsperspectief inzake online aangejaagde openbare-ordeverstoringen. Daarnaast ligt de aangehouden motie-Helder/Van der Plas voor waarin de regering wordt verzocht een aanvullende bestuursrechtelijke bevoegdheid te creëren voor burgemeesters om op te treden tegen online uitingen.

2. Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd akkoord te gaan met het aanbieden van bijgevoegde brief met bijlage, samen met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, aan de Tweede Kamer. De brief bevat:

- een beleidsreactie op de analyse van de Landsadvocaat;
- een laatste stand van zaken van de acties die zijn uitgevoerd om het handelingsperspectief in kaart te brengen (nader toegelicht in de bijlage) en
- een appreciatie op de motie-Helder/Van der Plas.

3. Kernpunten

- De analyse van de Landsadvocaat laat zien dat er strafrechtelijke, civielrechtelijke en bestuursrechtelijke mogelijkheden zijn om op te treden tegen online uitingen, zowel tegen individuen als tegen internetplatforms waarmee strafbare of onrechtmatige content kunnen worden verspreid. Hoewel het bestuursrecht geen specifieke online bevoegdheden kent, biedt het noodbevel burgemeesters de mogelijkheid om in bepaalde gevallen op te treden tegen online uitingen.
- De motie Helder/Van der Plas m.b.t. een aanvullende wettelijke grondslag voor burgemeesters wordt ontraden omdat een dergelijke bevoegdheid zich niet goed verhoudt tot het recht op vrijheid van meningsuiting. Een dergelijke aanvullende bevoegdheid stuit ook op praktische en territoriale bezwaren. Daarbij zijn er reeds bestaande mogelijkheden om op te treden tegen online uitingen.
- De praktijk wordt met verschillende instrumenten ondersteund bij de juiste en effectieve toepassingen van de bestaande juridische en niet-juridische interventies.

- We blijven het gesprek voeren over deze maatschappelijke opgave en passende mogelijkheden voor burgemeesters en andere betrokken actoren om om te gaan met het fenomeen van online aangejaagde openbare-ordeverstoringen.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Veiligheid en Bestuur

4. Toelichting

4.1 Politieke context

Er is vanuit de Tweede Kamer op verschillende moment aandacht geweest voor online aangejaagde openbare-ordeverstoringen. Hieronder de meest recente voorbeelden.

- Er zijn op 20 maart jl. door lid Sneller (D66) Kamervragen gesteld over het online gebiedsverbod naar aanleiding van geweldsincidenten in de *drillrapscene* in Amsterdam.
- Op 24 januari jl. is de Motie-Helder/Van der Plas (BBB) aangehouden waarin de regering wordt verzocht een wettelijke regeling te creëren in de Gemeentewet om preventief te kunnen optreden tegen online oproepen die kunnen leiden tot een verstoring van de openbare orde.¹
- Op 21 december 2023 is de Motie-Michon Derkzen (VVD) aangenomen waarin de regering wordt verzocht om het vernieuwd handelingskader voor online gegevensverwerking door de politie, evenals de aanpak van online aangejaagde ordeverstoringen te versnellen.²
- Op 25 oktober 2023 is de analyse van de Landsadvocaat aan de Tweede Kamer aangeboden.³ Op 19 december 2023 hebt u de Tweede Kamer per brief laten weten meer tijd nodig te hebben voor de inhoudelijke reactie op deze analyse.⁴ De Kamerbrief over de analyse van de Landsadvocaat staat geagendeerd voor het CD Strafrechtelijke onderwerpen van 25 april 2024.
- Tijdens het CD Criminaliteitsbestrijding, ondermijning en georganiseerde criminaliteit van 11 oktober 2023 is aandacht geweest voor online aangejaagde openbare-ordeverstoringen.⁵
- Op 5 juli 2023 is de Tweede Kamer per brief geïnformeerd over de verschillende acties die zijn uitgevoerd of nog worden uitgevoerd om het bestaande handelingsperspectief in kaart te brengen.⁶
- Op 11 april 2023 heeft binnen de vaste commissie Digitale Zaken een rondetafelgesprek plaatsgevonden over het online gebiedsverbod. Hierbij waren VVD, D66, PvdA en CDA aanwezig.

4.2 Krachtenveld

- De brief is afgestemd met DWJZ, DGPenV, DGRR/DRC, DCOM, het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.
- De Kamerbrief met bijlage worden ambtelijk gedeeld met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Nederlands Genootschap voor Burgemeesters (NGB). De conceptstukken zijn niet gedeeld. Ten behoeve van het rondetafelgesprek over het online gebiedsverbod van

¹ *Handelingen II 2023/24*, nr. 33, item 8 en *Kamerstukken II 2023/24*, 29628, nr. 1200.

² *Kamerstukken II 2023/24*, 29754, nr. 8700.

³ *Kamerstukken II 2023/24*, 28684, nr. 732.

⁴ *Kamerstukken II 2023/24*, 28684, nr. 734.

⁵ *Kamerstukken II 2023/24*, 29911, nr. 428.

⁶ *Kamerstukken II 2023/24*, 28684, nr. 726.

Datum

26 april 2024

Ons kenmerk

5372400

11 april 2023 heeft de VNG een *position paper* ingediend. Daarin geven ze aan dat duidelijkheid over bevoegdheden, definities, en rollen op dit moment de grootste verbetering biedt voor het gezamenlijk aanpakken van online aangejaagde openbare-ordeverstoringen. Met de analyse van de Landsadvocaat, deze brief en de (acties in de) bijlage wordt die duidelijkheid geboden.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Veiligheid en Bestuur

Datum
26 april 2024

Ons kenmerk
5372400

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.